

Finanspolicy

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/uppriktad	Beslutsinstans
Finanspolicy	Policy	1998-06-15, § 82	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Senast reviderad	Giltig till
Kommunstyrelsen	2	2017-02-13, § 4	Tillsvidare
Dokumentinformation	Styr placering och förvaltning av kommunala medel, likviditetsplanering och hantering, upplåning samt borgensåtaganden.		
Dokumentet gäller för	Piteå kommun inklusive kommunala bolagskoncernen		

I. Finanspolicy

Kommunfullmäktige beslutar målsättning och syfte för hur Piteå kommun skall hantera tillgångs-/ skuldförvaltning. Detta är formulerat i Finanspolicy.

Kommunstyrelsen beslutar om detaljerade regler för kommunens finansförvaltning. Detta är formulerat i Finansriktlinjer.

I.1. Finanspolicyens syfte och innehåll

I syfte till att bedriva kommunens finansiella verksamhet effektivt formuleras följande policy och strategier.

Finanspolicyen syftar till att klargöra hur finansiell verksamhet ska bedrivas och hur finansiella risker hanteras av kommunen och de kommunala bolagen. Policydokumentet innehåller mål och riktlinjer inom följande områden:

- Organisation och ansvarsfördelning
- Koncernsamverkan
- Likviditetsförvaltning
- Kapitalförvaltning
- Utlåning
- Upplåning (och leasing)
- Borgen
- Rapportering, uppföljning och intern kontroll

Policyn preciserar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som kommunfullmäktige enligt 8 kap 3 § Kommunallagen ska meddela.

I.2. Målsättning för finansverksamheten

Kommunens finansverksamhet ska bedrivas på ett säkert och effektivt sätt.

Kommunens överskottlikviditet som skall borga för kommunens betalningsberedskap benämns nedan som likviditetsförvaltning samt övrig överskottlikviditet benämns kapitalförvaltning.

Syftet med likviditetsförvaltningen är att sträva efter att alltid ha en god betalningsberedskap och skall placeras i instrument eller konton med mycket hög likviditet. Målsättning för likviditetsförvaltningen är i första hand upprätthålla för kommunen hög betalningsberedskap framför avkastning av kapitalet.

Syftet med kapitalförvaltningen är att sträva efter god avkastning till låg risk för det kapital som inte är behövt under likviditetsförvaltningen. Risk definieras som att kapitalet är till betydande grad intakt över tid.

Likviditetsförvaltningens behov av kapital prioriteras före kapitalförvaltningen. Uppstår det behov inom likviditetsförvaltningen skall medel från kapitalförvaltningen avskiljas. På samma sätt om storleken av likviditetsförvaltningen långsiktigt överstiger behovet av kapital för att uppnå god betalningsberedskap skall delar flyttas över till kapitalförvaltningen.

Medelsförvaltningen ska medverka till att kapitalanskaffning och användning i kommunen och dess bolag blir effektiv och att kommunens finansnetto i ett långsiktigt perspektiv med beaktande av säkerhetsaspekten, blir så bra som möjligt.

Inom ramen för kommunallagens bestämmelser och denna policy skall på lång sikt kommunkoncernens upplåning ske till så låg kostnad och så låg risk som möjligt och de egna medlen placeras så att god avkastning erhålls till så låg risk som möjligt.

Finansverksamheten skall medverka till att kapitalanskaffning och kapitalanvändning i kommunen och dess företag blir effektiv.

1.3. Tillämpning och uppföljning av finanspolicyn

Om kommunens låne- eller placeringsportfölj behöver förändras till följd av denna policy gäller att förändringen ska genomföras så snart det kan ske.

Ekonomiavdelningen ska, på kommunstyrelsens uppdrag, kontinuerligt följa upp den finansiella policyn för att pröva dess ändamålsenlighet.

Kommunfullmäktiges föreskrifter för medelsförvaltning, uttryckta i denna finansiella policy, ska när behov föreligger omprövas.

2. Finansförvaltningens organisation

2.1. Kommunen och de kommunala bolagen

För att hantera koncernens ekonomi effektivt, skall kommunen på det sätt och ramar som kommunfullmäktige beslutar, koordinera de finansiella frågorna för de bolag som ingår i kommunkoncernen.

Samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i denna policy, kommunstyrelsens finansriktlinjer samt i avtal och/eller ägardirektiv.

2.2. Ansvars- och befogenhetsfördelning

För den kommunala koncernen ska följande fördelning av ansvar och befogenheter gälla inom den finansiella verksamheten.

Kommunfullmäktige	Beslutar om övergripande finanspolicy för kommunen och de kommunala bolagen. Beslutar om finansiella mål, borgensram, borgensavgifter och säkerheter samt ramar för kommunens upplåning.
Kommunstyrelsen	Beslutar om finansriktlinjer. Ansvarar för kommunens finansförvaltning i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd finanspolicy. Verkställer kommunfullmäktiges beslut. Inom ramen för fullmäktiges delegation beslutar styrelsen om upplåning, placering av kommunens medel, utlåning och externa förvaltningsuppdrag, borgen samt förvaltning av andra organisationers medel.
Ekonomiavdelningen	Ansvarar under kommunstyrelsen för finansförvaltningen, genomförandet av den finansiella verksamheten på de sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutar. Ansvarar för att finanspolicy uppdateras samt ansvarar för den koncerntotala uppföljningen och samordning av koncernens betalningsströmmar genom koncernkonto, i enlighet med punkt 2.2.1.
De kommunala bolagen	I kommunkoncernens bolag skall respektive styrelse fastställa en finanspolicy som i huvudsak skall baseras på denna policy, kommunens finansriktlinjer och ägardirektiv. Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamhet och risker i enlighet med Aktiebolagslagen (ABL).

I övrigt gäller vad som anges i fastställda reglementen och delegationsbeslut.

2.2.1. Finansförvaltning

Finansförvaltningen inom Ekonomiavdelningen har till uppgift att

- svara för övergripande samordning av kommunkoncernens finansiella verksamhet. Med samordning avses inte att finansförvaltningen övertar ansvaret för bolagets finansiella verksamhet. Styrelsen i respektive bolag har det yttersta ansvaret för bolagets finansiering och övrig finansiell verksamhet.
- bevaka utvecklingen inom de finansiella marknaderna samt upprätthålla kontakter med finansmarknadens aktörer
- administrera och samordna kommunkoncernens betalningsströmmar genom koncernkonto
- rapportera om kommunens finansiella ställning och utveckling till kommunstyrelsen
- initiera utvecklings- och förbättringsåtgärder av den finansiella verksamheten
- verkställa den finansiella verksamheten inom kommunen vad gäller upplåning, utlåning, penningplacering, likvidhantering, borgens- och ansvarsförbindelser

- ansvara för att riktlinje och policy är uppdaterad samt att bevaka och kontrollera de interna och externa riskerna
- svara för bokföring och penningtransaktioner
- säkerställa att portföljens tillgångar ej belånas

Ekonomichefen är ansvarig för finansförvaltningen och agerar utifrån den besluts- och delegationsordning som kommunstyrelsen fastställer.

2.2.2. Likviditetsförvaltning

Placeringar skall göras i marknadsnoterade värdepapper eller i kontoplacering med hög likviditet, som vid varje tidpunkt kan omsättas.

För att uppnå en effektiv medelsförvaltning skall en samordnad likviditetsplanering ske inom kommunkoncernens koncernvalutakonton. För att denna skall bli så korrekt som möjligt skall kommunen och de kommunala bolagen upprätta likviditetsplaner och löpande rapportera större avvikelser i penningflödet. Ekonomiavdelningen sammanställer dessa planer i en gemensam likviditetsplan för kommunkoncernen.

Likviditetsplaneringen skall

- ligga till grund för bedömning av betalningsberedskap på kort och lång sikt
- utgöra underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning

2.2.3. Kapitalförvaltning

Kapitalförvaltning kan ske i egen regi eller genom att anlita extern förvaltare som ges mandat att placera kommunens medel enligt fastställda placeringsriktlinjer (diskretionär förvaltning).

2.2.4. Upplåning

Kommunfullmäktige fastställer årligen limit för kontokredit.

Leasing som finansieringsform nyttjas med restriktivitet och beslutas av Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott för varje aktuellt avtalsområde.

2.2.5. Borgen och utlåning

Restriktivitet råder avseende borgensåtagande och som huvudprincip ges borgen endast till helägt bolag eller där kommunen har ett väsentligt ägarinflytande/ägaransvar.

Utlåning till annan part är inte tillåtet, undantaget kommunala bolagens interna kreditlimiter inom koncernkontostrukturen.

2.2.6. Intern kontroll

Med intern kontroll avses i detta fall de kontrollmoment som ingår i administrationen av löpande placerings- och finansieringsavslut inklusive handhavandet av aktuell dokumentation.

För att åstadkomma en god säkerhet och effektiva rutiner i finansarbetet krävs att handläggars- respektive intern kontrollfunktionerna inom finansförvaltningen hålls åtskilda.

3. Ansvarsfulla Investeringar - Etiska riktlinjer

Förvaltning av Piteå kommunkoncerns tillgångar samt dess anknutna stiftelser ska präglas av etiskt ansvarstagande. Kommunen ska därför undvika så långt som möjligt att placera medel direkt i företag som systematiskt bedriver sin verksamhet i strid mot väletablerade internationella normer, framförallt OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Global Compact samt de internationella konventioner som Sverige har ratificerat.

Sammanfattning av de viktigaste internationella normerna:

OECD:s gemensamma riktlinjer för multinationella företag innehåller i korthet:

- Respektera mänskliga rättigheter, bidra till en hållbar utveckling och anställdas fortbildning.
- Ge god information om sin verksamhet och sina produkter och tjänster.
- Respektera de anställdas fackliga rättigheter, samarbeta med de anställdas representanter och motarbeta barnarbete. Informera om och lindra negativa konsekvenserna av nedläggningar.
- Skydda miljö, hälsa och säkerhet. Utveckla och tillhandahålla produkter och tjänster utan olämplig miljöpåverkan.
- Inte ge mutor, främja öppenhet och de anställdas medvetenhet om företagets policy mot mutor.
- Ge information om produkter till konsumenter och etablera rutiner för att lösa konsumenttvister.
- Sträva efter att överföra teknik och kunskap till värdlandet.
- Inte samarbeta med konkurrenter så att konkurrensen begränsas.

FN:s ramverk för företag och mänskliga rättigheter

Företag kan inte tillskrivas samma ansvar som stater i skyddet och främjandet av de mänskliga rättigheterna, dock har företag ett ansvar att respektera dessa och att verka för att de inte medverkar till att de mänskliga rättigheterna kränks. De tio principerna i FN:s Global Compact uttalar ett tydligt företagsansvar inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption.

Direkta placeringar ska undvikas så långt som möjligt i värdepapper utgivna av företag med väsentlig del av omsättningen (5 % och mer) från tillverkning eller försäljning av vapen och krigsmaterial, pornografi eller från tillverkning av alkohol- eller tobaksprodukter.

Med ansvarsfullt företag inbegrips även kunder och leverantörer i de fall där företaget har ett väsentligt inflytande.